ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ОТРУЄННЯ БДЖІЛ

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Міністерство
аграрної політики та
продовольства України

ЗМІСТ

- ✓Основні причини отруєння бджіл
- ✓Основні заходи попередження отруєння бджіл
- ✓Пам’ятки для аграріїв, власників пасік та ОТГ
- ✓Механізми установлення факту отруєння бджіл

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Основні причини отруєння бджіл засобами захисту рослин

1. недотримання суб'єктами господарювання встановлених регламентів та санітарних норм і правил транспортування, зберігання, торгівлі та застосування засобів захисту рослин
2. неповідомлення або несвоєчасне повідомлення власників пасік про час, місце і характер майбутнього застосування засобів захисту рослин для відповідного реагування.
3. надання неповної інформації про заплановане застосування засобів захисту рослин і необхідні обмеження.
4. недостатнє забезпеченням пасік відповідним обладнанням для ізоляції вильоту бджіл з вулика або несвоєчасне вивезення бджолиних сімей у безпечне місце.
5. неповідомлення власниками пасік місцевих державних адміністрацій або органів місцевого самоврядування про місце перебування пасіки під час кочівлі.

Ступінь небезпеки засобів захисту рослин для бджіл визначається з урахуванням їх класу небезпечності, класифікації за цільовим призначенням (інсектицид, фунгіцид, гербіцид, десикант тощо), препаративної форми і способу застосування.

Міністерство аграрної політики та продовольства України

ОСНОВНІ ЗАХОДИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ОТРУЄННЯ БДЖІЛ

Дотримання аграріями норм і правил транспортування, зберігання та застосування засобів захисту рослин

Своєчасне інформування пасічників про заплановане застосування засобів захисту рослин

Інформування органи місцевого самоврядування про місце перебування пасіки під час кочівлі

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Пам'ятка для аграріїв

Застосовувати ЗЗР, які пройшли державну реєстрацію та включені до Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, відповідно до Закону України «Про пестициди і агрохімікати»

Враховувати ступінь небезпеки засобів захисту рослин для бджіл визначається з урахуванням їх класу небезпечності, класифікації за цільовим призначенням (інсектицид, фунгіцид, гербіцид, десикант тощо), препаративної форми і способу застосування

Дотримуватись правил застосування засобів захисту рослин (регламенти застосування препаратів (норми витрат, кратності обробок, обмеження щодо способу, періоду обробок)

Використовувати дозволені способи застосування засобів захисту рослин

Дотримуватись принципу безпечності для здоров'я людини та навколишнього природного середовища

За можливості впроваджувати біологічне землеробство та інші екологічно безпечні, нехімічні методи захисту рослин

За три доби повідомляти органи місцевого самоврядування про заплановане застосування засобів захисту рослин

Усі роботи із засобами захисту рослин слід проводити у вечірні та ранкові години в період відсутності льоту бджіл при мінімальних висхідних повітряних потоках за швидкості вітру до 4 м/с.

Без наявності допуску (посвідчення) на право роботи із зазначеними пестицидами і агрохімікатами

Не використовувати фальсифіковані пестициди і агрохімікати

Заборонено обробку квітучих медоносів і пилконосів під час масового льоту бджіл

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Пам'ятка для власника пасік

Мати ветеринарно-санітарний паспорт пасіки

Здійснити реєстрацію пасіки в органах місцевого самоврядування

Забезпечити своєчасне внесення до паспорта пасіки відомостей щодо процесів, які здійснюються на пасіці, та інформації про ветеринарно-санітарні заходи

Клінічний огляд Контроль хвороб

Своєчасно інформує органи самоврядування про перевезення (кочівлі) пасіки (***при перевезенні у комендантську годину необхідно узгодити дії з військовою адміністрацією та поліцією).***

На період обробки власник пасіки повинен:

(не більше ніж 12 годин)

Ізолювати бджіл у вуликах на термін передбачений обмеженнями в разі застосування засобів захисту рослин

АБО

Вивезти пасіку в безпечне місце

Власник пасіки або уповноважена ним особа повідомляє про:

місце запланованого розташування пасіки (адреса або кадастровий номер земельної ділянки);

час запланованого прибуття та виїзду (дата початку і закінчення перевезення (кочівлі) пасіки);

кількість бджолиних сімей під час перевезення (кочівлі) пасіки;

контактну інформацію власника пасіки або уповноваженої ним особи (номер телефону, адресу електронної пошти).

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Пам'ятка для ОМС

Здійснювати реєстрацію пасіки в органах місцевого самоврядування

Забезпечення ведення журналу обліку пасік

Інформувати пасічників про заплановане застосування засобів захисту рослин на адміністративній території (протягом чотирьох робочих годин)

- **опублікування на офіційному вебсайті**
- **надсилання повідомлення на телефон**
- **надсилання повідомленням на електронну адресу**
- **повідомлення по радіо або телебаченню**

Склад Комісії затверджується рішенням органу місцевого самоврядування та оновлюється щороку до 01 березня

- **Представник Держпродспоживслужби**
- **Представник органу місцевого самоврядування**
- **Представник Національної поліції**

оновлюється щороку до 01 березня

У журналі обліку пасік зазначається інформація:

- прізвище, ім’я, по батькові (за наявності), місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта
- місцезнаходження (для юридичної особи), місце проживання (для фізичної особи - підприємця)
- код згідно з ЄДРПОУ (для юридичної особи)
- місце фактичного розташування пасіки із зазначенням інформації щодо земельної ділянки (адреса або кадастровий номер земельної ділянки);
- кількість бджолиних сімей на дату реєстрації паспорта пасіки;
- контактну інформацію власника пасіки або уповноваженої ним особи (номер телефону, адресу електронної пошти).

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Установлення факту отруєння бджіл

Якщо власник пасіки виявив загибель бджіл

Пасічник

Загибель бджіл

ОМС

Збирається невідкладно

Постійно діюча Комісія проводить обстеження щодо встановлення факту отруєння бджіл

Комісія

- установлює достовірність загибелі бджіл
- установлює обставини, за яких сталася загибель бджіл
- надає рекомендації щодо визначення шкоди, заподіяної власникам пасік унаслідок отруєння бджіл
- відбирає проби матеріалу для лабораторних досліджень
- патологічний матеріал, бджоли, продукція бджільництва, а також зелена маса рослин, ґрунт
- результати обстеження Комісії фіксують в Акті

притягнення до відповідальності осіб за порушення ними норм законодавства

Здійснення заходів державного нагляду (контролю)

Держпродспоживслужбі

Національній поліції

Склад Комісії

1. Представник органу місцевого самоврядування (Голова Комісії)
2. Представник Держпродспоживслужби
3. Представник Національної поліції
4. Представник органу місцевого самоврядування, адміністративні межі якого знаходяться ближче ніж за 10 кілометрів від пасіки, яку обстежує

оновлюється щороку до 01 березня

ВАЖЛИВО

Комісія має право:

- ❑ звертатися до правоохоронних органів щодо вжиття заходів з метою припинення порушення прав і законних інтересів суб'єктів господарювання або окремих громадян;
- ❑ ініціювати питання про притягнення до відповідальності осіб за порушення ними норм законодавства.

До складу Комісії обов'язково залучають

Власника пасіки або уповноважену ним особу

До складу можуть залучати за згодою:

- фізичні особи та суб'єкти господарювання або їх представники, які використовували засоби захисту рослин у межах 10 кілометрів від розміщення пасіки;
- представники профільних громадських об'єднань - не більше ніж дві особи, які здійснюють діяльність у цій місцевості;
- представник територіального чи міжрегіонального територіального органу Державної екологічної інспекції України;
- представник Державної авіаційної служби України.

Пам'ятка
для фізичних осіб та суб'єктів господарювання, які застосовують засоби захисту рослин

Застосовувати ЗЗР, які пройшли державну реєстрацію та включені до Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, відповідно до Закону України «Про пестициди і агрохімікати»

Враховувати ступінь небезпеки засобів захисту рослин для бджіл визначається з урахуванням їх класу небезпечності, класифікації за цільовим призначенням (інсектицид, фунгіцид, гербіцид, десикант тощо), препаративної форми і способу застосування

Дотримуватись правил застосування засобів захисту рослин (регламенти застосування препаратів (норми витрат, кратності обробок, обмеження щодо способу, періоду обробок)

Використовувати дозволені способи застосування засобів захисту рослин

Дотримуватись принципу безпечності для здоров'я людини та навколишнього природного середовища

За можливості впроваджувати біологічне землеробство та інші екологічно безпечні, нехімічні методи захисту рослин

За три доби повідомляти органи місцевого самоврядування про заплановане застосування засобів захисту рослин

Завчасне повідомлення повинно містити таку інформацію:

- ❑ дата і час початку робіт із застосування засобів захисту рослин;
- ❑ територія майбутнього застосування засобів захисту рослин (площа (га),
- ❑ кадастровий номер (за наявності), місце знаходження ділянки тощо);
- ❑ назва препарату, діючі речовини та клас небезпеки запланованих до застосування засобів захисту рослин;
- ❑ спосіб (метод) застосування засобів захисту рослин;
- ❑ терміни ізоляції бджолиних сімей відповідно до класу небезпеки засобів захисту рослин;
- ❑ прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) для фізичних осіб або повне найменування для суб'єктів господарювання;
- ❑ дані для зв'язку з фізичними особами та суб'єктами господарювання (номер телефону та адреса електронної пошти);
- ❑ відомості про сільськогосподарську культуру, що обробляється засобами захисту рослин.

Усі роботи із засобами захисту рослин слід проводити у вечірні та ранкові години в період відсутності льоту бджіл при мінімальних висхідних повітряних потоках за швидкості вітру до 4 м/с.

Без наявності допуску (посвідчення) на право роботи із зазначеними пестицидами і агрохімікатами

Заборонено обробку квітучих медоносів і пилконосів під час масового льоту бджіл

Не використовувати фальсифіковані пестициди і агрохімікати

Алгоритм дій
при отруєнні бджіл засобами захисту рослин

відповідно до Інструкції з профілактики та встановлення факту отруєння бджіл засобами захисту рослин (Наказ Мінекономіки19 лютого 2021 року № 338)

Пасічник

Що робити якщо власник пасіки виявив загибель бджіл?

Загибель бджіл

Пасічник → Негайно повідомляє орган місцевого самоврядування (ОМС) → ОМС → Негайно повідомляє → Комісія

Постійно діюча Комісія із встановлення факту отруєння бджіл збирається невідкладно, але не пізніше ніж через 24 години

Склад Комісії:

1. Представник ОМС (Голова Комісії)
2. Представник Держпродспоживслужби
3. Представник ОМС, адміністративні межі якого знаходяться ближче ніж за 10 кілометрів від пасіки, яку обстежує
4. Представник Національної поліції

оновлюється щороку до 01 березня

До складу Комісії обов'язково залучають

Власника пасіки або уповноважену ним особу

Комісія має право:

- ❑ звертатися до правоохоронних органів щодо вжиття заходів з метою припинення порушення прав і законних інтересів суб'єктів господарювання або окремих громадян;
- ❑ ініціювати питання про притягнення до відповідальності осіб за порушення ними норм законодавства.

До складу можуть залучати за згодою:

- ❑ фізичні особи та суб'єкти господарювання або їх представники, які використовували засоби захисту рослин у межах 10 кілометрів від розміщення пасіки;
- ❑ представники профільних громадських об'єднань - не більше ніж дві особи, які здійснюють діяльність у цій місцевості;
- ❑ представник територіального чи міжрегіонального територіального органу Державної екологічної інспекції України;
- ❑ представник Державної авіаційної служби України.

Постійно діюча Комісія проводить обстеження щодо встановлення факту отруєння бджіл

- установлює достовірність загибелі бджіл
- установлює обставини, за яких сталася загибель бджіл
- надає рекомендації щодо визначення шкоди, заподіяної власникам пасік унаслідок отруєння бджіл
- відбирає проби матеріалу для лабораторних досліджень
- патологічний матеріал, бджоли, продукція бджільництва, а також зелена маса рослин, ґрунт
- результати обстеження Комісії фіксують в Акті

Акт встановлення факту отруєння бджіл затвердженої форми

Відібрані зразки упаковуються, опломбовуються → Комісія разом із супровідним листом передає → Пасічник → Лабораторія

Комісія має право:

- ❑ звертатися до правоохоронних органів щодо вжиття заходів;
- ❑ ініціювати питання про притягнення до відповідальності винних осіб.

→ Національній поліції

→ Держпродспоживслужбі

Пам'ятка
для органів місцевого самоврядування

Органи місцевого самоврядування проводять реєстрацію пасіки за заявою, встановленого зразка, про реєстрацію пасіки власника пасіки або уповноваженої ним особи в день звернення

У заяві зазначаються:

- ❑ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) (для фізичної особи);
- ❑ найменування (для юридичної особи), прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) (для фізичної особи - підприємця);
- ❑ місцезнаходження (для юридичної особи), місце проживання (для фізичної особи - підприємця);
- ❑ код згідно з ЄДРПОУ (для юридичної особи), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) (для фізичної особи - підприємця);
- ❑ контактна інформація (номер телефону, адреса електронної пошти).

Забезпечують ведення журналу обліку пасік

- ❑ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) (для фізичної особи);
- ❑ найменування (для юридичної особи), прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) (для фізичної особи - підприємця);
- ❑ місцезнаходження (для юридичної особи), місце проживання (для фізичної особи - підприємця);
- ❑ код згідно з ЄДРПОУ (для юридичної особи), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) (для фізичної особи - підприємця);
- ❑ контактна інформація (номер телефону, адреса електронної пошти);
- ❑ місце фактичного розташування пасіки із зазначенням інформації щодо земельної ділянки (адреса або кадастровий номер земельної ділянки);
- ❑ кількість бджолиних сімей на дату реєстрації паспорта пасіки;
- ❑ порода (популяція) бджолиних сімей (за наявності);
- ❑ єдиний унікальний номер.

Інформують пасічників про заплановане застосування засобів захисту рослин на адміністративній території (протягом чотирьох робочих годин)

- опублікування на офіційному вебсайті
- надсилання повідомленням на телефон
- надсилання повідомленням на електронну адресу
- повідомлення по радіо або телебаченню

Затверджують склад постійно діючої Комісії із встановлення факту отруєння бджіл

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Спільні кроки для мінімізації випадків отруєнь (*для територій, в яких не ведуться активні бойові дії*)

ОМС

Громади повинні переглянути та оновити склад постійно діючих Комісій із встановлення факту отруєння бджіл

на офіційному вебсайті

На сезон інтенсивного застосування пестицидів і агрохімікатів на сільськогосподарських угіддях та активна фаза льоту бджіл визначити контактну особу для отримання оперативного повідомлення про отруєння чи масову загибель бджіл та дані оприлюднити на вебсайті

інформування

Проведення інформаційної кампанії щодо роз'яснення вимог законодавства в частині застосування засобів захисту рослин з метою усунення випадків отруєння бджіл

Злагоджені та координовані дії усіх центральних органів виконавчої влади разом із органами місцевого самоврядування, військовими адміністраціями

- ✓ **Мінімізація випадків отруєнь**
- ✓ **Підвищення врожайності**
- ✓ **Охорона навколишнього середовища**

Постійний розвиток галузі